

26. juni 2012

Olje- og energidepartementet v/Politisk rådgiver Ivar Vighenes
Pb 8148 Dep.
N-0033 Oslo

Kjære Ivar Vighenes,

Vi takker for ditt svar datert 13. juni på vårt brev datert 4. juni 2012 til olje- og energiminister Ola Borten Moe. Vårt hovedpunkt i brevet var at det på ingen måte er trygg politikk å fortsette utvinning og bruk av fossilt brennstoff på samme nivå i 2035 som i dag, noe Ola Borten Moe gir inntrykk av når han stadig gjentar at "Selv innenfor rammene av togradersscenarioet opprettholdes verdens fossile energiforbruk i 2035 på om lag samme nivå som i dag".¹

Det internasjonale energibyrået (IEA) presenterer i sin publikasjon *World Energy Outlook 2011*, et 450 Scenario, som i følge IEA gir 50 prosent sjanse til å begrense den globale oppvarmingen til maksimum to grader. CO₂-utslippene må da nå toppen før 2020 og så gå ned til 21,6 milliarder tonn (gigatonn, Gt) CO₂ i 2035.² Dette utslippsnivået er 10 Gt eller vel 30 prosent lavere enn dagens utslipp (31,6 Gt) i 2011, slik vi anførte i brevet datert 4. juni i år.

I svarbrevet gir du tall for bruk av fossil energi som synes å fremkomme gjennom en summering av tall fra *World Energy Outlook 2011*, tabell 6.2 om «World primary energi demand by fuel in the 450 Scenario».³ Dette viser at IEA under 450-scenariet forventer en relativ svak nedgang i behovet for fossilt brennstoff i 2035.

Hvis du mener dette gir grunn til at Olje- og energiministeren uten forbehold kan fremsette en påstand som han gjør, vil vi fastholde at det er mange grunner til at dette kan karakteriseres som misvisende informasjon:

- For det første anfører IEA at mange ambisiøse forutsetninger, som selv IEA finner urealistiske, må være på plass om et så høyt forbruk av fossilt brennstoff skal kunne forsvares, noe Borten Moe unnlater å nevne.
- Videre presiserer Borten Moe ikke at dette gir bare 50 prosent sjanse for å begrense den globale temperaturstigningen til maksimum to grader, en uakseptable høy risiko, større enn risikoen i russisk rulett.
- For det tredje unnlater Borten Moe å nevne at en global temperaturstigning på to grader gir meget alvorlige klimaskader, og at mange, inkludert FNs klimasjef, sier at grensen bør settes til maksimum 1,5 grader.⁴

Alt dette gjør at det å fortsette med så høyt forbruk av fossilt brennstoff som i følge olje- og energiministeren er uproblematisk, ikke kan sies å representere en ansvarlig energipolitikk. Når Borten Moe uttaler seg slik han gjør, vil folk flest lett oppfatte det som om verden vil tåle et atskillig høyere bruk av fossil energi, og at «business as usual» som også IEA advarer sterkt mot, er forsvarlig.

¹ <http://www.regjeringen.no/nn/dep/oed/aktuelt/talar-og-artiklar/ministeren/talar-og-artiklar-av-olje-og-energimini/bors-og-katedral.html?id=682737>

² <http://www.worldenergyoutlook.org/publications/weo-2011/>, side 205

³ <http://www.worldenergyoutlook.org/publications/weo-2011/>, side 212

⁴ Fiona Harvey. UN chief challenges world to agree tougher target for climate change. The Guardian June 1, 2011 <http://www.guardian.co.uk/environment/2011/jun/01/climate-change-target-christiana-figueres>

For kort tid siden uttalte lederen i IEA, Maria van der Hoeven, at følgene av dagens oljebaserte energipolitikk trolig vil være en global temperaturøkning på minst 6 grader i dette århundre.⁵ I *World Energy Outlook 2011* pekes det også på at av de totale utslippene som under togradersmålet kan tillates før 2035, vil fire femtedeler bli brukt opp av eksisterende energikonsumerende enheter. Om ikke radikale tiltak settes i verk innen 2017, vil den energirelaterte infrastrukturen som da er kommet på plass være så stor at den siste femdelen av utslippene er bundet opp.⁶ Etter 2017 vil det med andre ord ikke vil være rom for ny infrastruktur som medfører klimagassutslipp.

Totaliteten i det ubehagelige budskapet fra IEA er at vanskene med å nå en stabilisering av CO₂-nivået på under 450 ppm øker kraftig for hvert år som går.⁷ Konsekvensene av dette er meget alvorlige og irreversible klimaskader.

Vi vil fastholde, på grunnlag av IEAs rapporter og annen litteratur (dokumentasjon kan om ønsket ettersendes):

1. Kutt i utslipp må starte nå, og den beste muligheten for dette ligger i en rask nedtrapping i utvinning og bruk av fossilt brennstoff, spesielt av kull og olje. For å oppnå en rask nok reduksjon i produksjon og bruk av fossilt brennstoff, må subsidieordninger for fossil energi snarest avvikles og avgifter på utslipp og/eller produksjon av fossil energi økes til et atskillig høyere nivå enn det IEA forslår.
2. En atskillig sterkere satsing på fornybar energi er nødvendig. Utvikling og bruk av fornybar energi må subsidieres slik at fornybar energi blir klart billigere enn fossil energi. Det er ingen automatikk i at fornybar energi vil erstatte fossil energi, og det vil ta tid før store nok mengder fornybar energi kan produseres. En rask reduksjon i utvinning og bruk av fossile brennstoff er derfor nødvendig hvis alvorlige klimaskader skal kunne unngås.

De politiske forutsetningene for å få dette på plass internasjonalt er dessverre ikke gode. Norge, som er rikt oljeproduserende land, skulle ha alle muligheter til å bli ledende i en slik utvikling. Det er da nødvendig med politikere som er realistiske, som forstår alvoret i situasjonen og som innser at fortsatt høyt forbruk av fossilt brennstoff vil øke sannsynligheten for en klimakatastrofe som forskere og andre i lang tid har advart mot.

Vi håper at Ola Borten Moe for framtiden vil uttale seg om helheten i energi- og klimasituasjonen og ikke baserer sine utsagn på utvalgte tall som, når de trekkes ut av sammenhengen, kan brukes til å understøtte en politikk med for høyt tempo i utvinning og forbruk av fossilt brennstoff. Når han ellers understreker de svært ambisiøse tiltakene som IEA forutsetter iverksatt for å oppnå nødvendige utslippsreduksjoner, kan han bidra til at alvorligheten i klimasituasjonen ikke blir oppfattet og slik forsinke nødvendige tiltak, samtidig som han forvirrer velgerne i det som etter all sannsynlighet er vår tids skjebnespørsmål framfor noe.

Med vennlig hilsen,

Besteforeldrenes klimaaksjon, v/styreleder, bibliotekar Halfdan Wiik (sign.)

Concerned Scientists Norway, v/styreleder, professor Beate Sjøfjell (sign.)

Norsk nettverk for klima og helse, v/professor emeritus Gunnar Kvåle

Adresse for korrespondanse:

Gunnar Kvåle

Senter for internasjonal helse, Universitetet i Bergen

Postboks 7804, 5020 BERGEN

Telefon: 41479180

⁵ <http://www.guardian.co.uk/environment/2012/apr/25/governments-catastrophic-climate-change-iea>

⁶ <http://www.worldenergyoutlook.org/publications/weo-2011/>, side 205

⁷ <http://www.worldenergyoutlook.org/publications/weo-2011/> (s. 207)